नेपाल सरकार

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम

Provincial and Local Governance Support Programme (PLGSP)

TOR for the Design & Development of IEC materials and Online Knowledge Management Platform for MoFAGA/ PLGSP

संघियता, अन्तर-सरकार सम्बन्ध, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण, सहभागिमूलक योजना तर्जुमा र सुशासन लागायतका क्षेत्रमा जानकारी मूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) निर्माण तथा अनलाईन ज्ञान व्यवस्थापन प्रणालीको निर्माणको निर्माण तथा बिभिन्न सञ्चार माध्यमबाट बितरणका लागि

कार्यक्षेत्रगत विवरण (Terms of Reference)

1. परिचय

प्रदेश र स्थानीय शासन प्रणाली र प्रक्रिया र अन्तर सरकारी सम्बन्धको सुदृढीकरण गर्न तथा सेवा र विकास प्रभावकारी रूपमा जनसमक्ष पुऱ्याउन प्रदेश र स्थानीय सरकारहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्धेश्यले प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) शुरू भएको छ । यो कार्यक्रम संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको संस्थागत, संगठनात्मक र व्यक्तिगत क्षमता निर्माणमा केन्द्रित छ । यस प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमले छाता कार्यक्रमका रूपमा प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सुशासन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूमा समन्वय र सहकार्यको लागि साझा संरचना (Framework) प्रदान गर्दछ ।

यस कार्यक्रमले लिएको यस उद्धेश्य कारण, देश संघिय शासन प्रणालीमा प्रवेश गरिसके पश्चात संविधान र संघियता सम्बन्धि र यसका विषेशताहरूबारे, प्रदेश तथा स्थानिय तहको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीका विषयमा जनप्रतिनिधी तथा जनमानसमा जानकारी गराउने कार्य पनि यस कार्यक्रमको एउटा महत्वपूर्ण लक्ष रहेको छ। यसका लागी संविधान र संघियता सम्बन्धि विभिन्न क्षेत्रमा

जानकारी मूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु तयार गरी सार्वजनिक रूपमा सम्प्रेषण गर्नु आवश्यक रहेको छ ।

मुलुकमा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिका साथ साथै केन्द्रीकृत राज्य व्यवस्थाले सिर्जना गरेका सबै प्रकारका विभेदकारी समस्या अन्त्य गर्दै संसदीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीका माध्यमबाट समतामूलक समाज निर्माण गर्ने संकल्पका साथ संविधान जारी गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ को ब्यवस्था बमोजिम संघिय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको अभ्यास गरिरहेको छ । संविधानले समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्दान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गर्दै दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृर्दिको आंकाक्षा पूरा गर्ने लक्ष्य राखेको छ ।

संवैधानिक व्यवस्था अनुसार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ प्रदेश र स्थानीय गरी तिन तहको हुने र राज्य शक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानिय तहले संविधान तथा कानुन वमोजिम गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ। संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले नेपालको स्तन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधिनता, राष्ट्रिय हित सर्वाङ्गिण विकास, वहुदलिय प्रतिस्पर्धात्मक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संघीय शासन प्रणाली, मानव अधिकार तथा मौलिक हक कानुनी राज्य, शक्ति पृथकीकरण र नियन्त्रण तथा सन्तुलन वहुलता र समानतामा आधारित समतामूलक समाज, समावेशी प्रतिनिधित्व र पहिचानको संरक्षण गर्ने दायित्व पाएका छन्।

संबिधानको प्रस्तावनामानै लैंगिक विभेद, सबै प्रकारका जातिय छुवाछुतको अन्त्य गरि समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धदान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्वाण गर्ने व्यस्था गरेको छ । यस्तै गरि, नेपाल सरकारको स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ का विभिन्न दफाहरुमा भएका प्राबधानले लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण, लैससास मैत्री काम

कर्तब्य बनाउन, स्थानिय तहको योजना तर्जुमा र कार्यन्वयनमा महिला तथा पिछडिएका वर्गको सहभागिताको सुनिश्चता, बाल/बहु विवहा र लैंङगिक हिंसाको अन्तय र लैससास अभिबृधिमा जोड दिईएको छ । अर्को तर्फ, तिनै तहका सरकारले लैससास सुनिश्चित गर्नको लागि धैरै राम्रा र उदाहरिणय अभ्यास र प्रयासहरु गरिरहेको अवस्था छ ।

तसर्थ यी बिधमान प्रावधानहरु र तिनै तहका सरकार बाट भएका लैससास, शुसासन र सहभागिमुलक योजना सम्बन्धि राम्रा अभ्यास र प्रयासहरुको दस्ताबेकिरण गरि, बिभिन्न माध्यमबाट त्यसको ब्यापक प्रचार प्रसार गर्नु पर्ने र सबै आम नागरीकहरुलाई सुशुचित गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ । यसको सम्बोधनको लागि विभिन्न तहमा भएका राम्रा अभ्यास र प्रयासहरुको बारेमा आमनागरिकहरुलाई जानकारी दिइ शुसुचित गर्ने उद्देश्यले प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) ले संघियता, अन्तर-सरकार सम्बन्ध, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण, सहभागिमूलक योजना तर्जुमा र सुशासन लागायतका क्षेत्रमा जानकारी मूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) को निर्माण तथा बिभिन्न सञ्चार माध्यमबाट बितरण गर्ने योजना अनुसार यो कार्यक्षेत्रगत विवरण (Terms of Reference) तयार गरिएको छ ।

2. उद्देश्य

यस क्रियाकलपाको मुख्य उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ ।

- संघियता, अन्तर-सरकार सम्बन्ध, लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण, सहभागिमूलक योजना तर्जुमा र सुशासन लागायतका क्षेत्रमा जानकारी मूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) को निर्माण गर्ने ।
- माथि उल्लेखित विषयमा निर्माण भएका सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु बिभिन्न माध्यमबाट बितरण गर्ने ।

- माथि उल्लेखित विषयमा आम नागरीक र अन्य सरोकारवालाहरुलाई सु-सुचित गर्ने ।
- तिनै तहका सरकारमा पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता वृर्दि गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह र विकासका गतिविधी सुदृढिकरण गर्ने ।

3. परामर्शदाताले गर्नु पर्ने क्रियाकलापहरु:

3.1. दस्तावेज तथा सामाग्रिको अध्ययन र प्रस्तावना तयार

- आवश्यकता अनुरुप दस्तावेज अध्ययन/ पुनरावलोकनको साथै नेपाल सरकार लगायत अन्य निकायहरुबाट तोकिएको क्षेत्रमा बनेका र सम्भावित सूचना संचार सामाग्रिहरुको बारेमा अध्ययन र जानकारी लिने
- प्रारम्भिक अध्ययनको आधारमा अनुसूचि १ मा उल्लेख गरिएका विषयमा निर्माण गर्न सकिने बिभिन्न जानकारिमूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरुको (प्रसारण गर्ने योजना सहित) प्रस्तावना पेश गरी स्विकृत गर्ने

3.2. सामाग्रि उत्पादन

- स्विकृत प्रस्तावना अनुसार अनुसुचि १ मा तोकिएको विषय/ क्षेत्रमा सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) को प्रारंभिक डिजाईन र खाका तयार गर्ने
- प्रारंभिक डिजाईन र खाका अनुसार तोकिए बमोजिमको विषयमा सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) को मस्यौदा तयार गर्ने

3.3. सुझाव संकलन र छलफल तथा नमूना परिक्षण

- मस्यौदा सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु (IEC materials) को नमूना प्रविक्षण गरि सरोकारवालाहरुबाट सुझाव संकलन गर्ने
- सरोकारवालाहरुबाट आएका सुझावहरु समेटि अन्तिम रुप दिने ।

4. समय सीमा

समान्यतया उल्लेखित कार्यहरु देहायको कार्यतालिका अनुसार ९० दिनको अवधिमा कार्यसम्पादन गर्नु पर्ने छ।

सि.नं.	क्रियाकलाप	समयसीमा	जिम्मेवार निकाय	सूचक
	परामर्शदाताको कार्यशर्त तयारी			
	परामर्शदाता छनौट			
	परामर्शदातासंग क्रियाकलाप, ढाचाँ, उद्‌देश्यको बारेमा छलफल			
	परामर्शदाताबाट प्रारम्भिक प्रस्तावना प्राप्त र सो सम्बन्धि छलफल	७ दिन	परामर्शदाता, PLGSP	प्रारम्भिक प्रस्तावना सहित प्रारंभिक खाका प्राप्त
	परामर्शदाताबाट प्रस्तावनाको आधारमा तोकिए बमोजिम बिषयमा तयार गरेको सूचना तथा संचार सामाग्रीहरुको पहिलो मस्यौदा पेश र छलफल	३० दिन	परामर्शदाता, PLGSP	सूचना संचार सामाग्रीहरुको पहिलो मस्यौदा प्राप्त
	परामर्श दाताबाट PCU बाट प्राप्त सुझावको आधारमा मस्यौदा संचार सामाग्रीको परीमार्जन र छलफल	३० दिन	परामर्शदाता, PLGSP	परामर्शदाता बाट परिमार्जित संचार सामाग्री प्राप्त
	मस्यौदा संचार सामाग्रीहरुको – केहि स्थानिय तहहरुमा नमुना प्ररिक्षण गर्ने	७ दिन	परामर्शदाता	कम्तिमा १ प्रदेश र २ वटा स्थानीय तहमा परिक्षण गर्ने
	नमूना प्ररिक्षणबाट आएको सुझावहरुलाइ समेटि सूचना सामाग्रिहरुलाइ अन्तिम रुप दिने	१५ दिन	परामर्शदाता	प्रदेश तथा स्थानिय तहबाट मस्यौदा सामाग्रीमा सुझाव प्राप्त

5. सूचना तथा संचार सामाग्रीहरुको प्रकार

- Short Animated Video
  - ३ देखि ५ मिनटको एनिमेटेड ग्राफिक्स सहितको सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट सँग सम्प्रेषण हुने भिडियो सामाग्री
- Short Video Clips
  - ३ देखि ५ मिनटको सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट सँग सम्प्रेषण हुने भिडियो सामाग्री
- Brochure
  - सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट सँग सम्प्रेषण हुने पकेट फोल्डर वा प्याकेटमा राख्न सकिने खुला वा उल्टो कागजातहरूको पर्चा वा पुस्तिका।
- Television PSA
  - अधीकतम ३० सेकेन्डको छोटो र समुदाय उन्मुख टेलिभिजन मार्फत सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट सँग सम्प्रेषण हुने अडियो-भिडियो सन्देश
- Radio PSA
  - अधीकतम ३० सेकेन्डको छोटो र समुदाय उन्मुख एफ.एम रेडियो मार्फत सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट सँग सम्प्रेषण हुने अडियो सन्देश
- Print Design (Infographics/ Posters)
  - सम्बन्धित विषयवस्तु प्रष्ट हुने गरि वेबसाईट, अनलाईन मिडिया मार्फत सम्प्रेषण गर्न सकिने र A4 देखि A3 साईजको प्रिन्ट गर्न सकिने स्तर (minimum 300dpi) को ग्राफिक्स डिजाईन सामाग्री

- Online Knowledge Management Portal/platform
  - सम्बन्धित विभिन्न विषय/ क्षेत्रहरुका अध्ययन सामाग्रीहरू (word, pdf, ppt, video etc) राख्न र पढ्न/हेर्न सकिने अनलाईन ज्ञान व्यवस्थापन प्रणाली (online knowledge management portal). MoFAGA, PLGSP मा हाल संचालनमा रहेको क्षमता विकास सूचना प्रणाली (CDMIS) मा आवद्ध हुने प्रयोगकर्ताले सामाग्री राख्न सक्ने/ पढ्न सक्ने गरी डिजिटल संसाधनहरूको माध्यमबाट शिक्षा र प्रशिक्षणको वितरण गर्न सकिने प्रणाली । अध्ययन सामाग्री सहित असल अभ्यासहरु, सफलताका कथा, सिकाई र ज्ञान (Learning and knowledge), वस्तुगत अध्ययन (Case Study) समुदायको विचार/भनाई लगायत गतिविधहरूको संकलन, दस्तावेजिकरण, र वेब तथा सामाजिक संजाल र ईमेलहरूमा सम्प्रेषण गर्ने प्रयोजनका लागी प्रणाली निर्माण।

6. निर्माण गर्नुपर्ने सूचना तथा संचार समाग्रीको सम्भावित विषय क्षेत्रहरू

- PLGSP कार्यक्रमबारे जानकारी, सफलताका कथाहरू
- जनसहभागिता सहितको स्थानिय तह योजना प्रकृया
- जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व
- दिगो विकास लक्ष स्थानिकरण
- लै.स.सा.स. परिक्षण, लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट, संविधानमा लै.स.सा.स. सम्बन्धि प्रावधान
- सुरक्षित र लैङ्गिक संवेदनशिल कार्यक्षेत्र
- अन्य

(नोट: यी विषय क्षेत्रहरु, छलफलका र आवश्यकताका आधारमा थप-घट गर्न सकिने छन् ।)

7. परामर्शदाता / संस्थाको योग्यता र अनुभव

- परामर्शदाता वा संस्थाले विभिन्न सामाजिक विषय/ मुद्दाहरुमा नेपाल सरकार लगायत अन्य सामाजिक संस्थाहरुको सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु लागि बनाएको अनुभव
- सचेतनामुलक/ जानकारिमूलक सूचना तथा संचार सामाग्रीहरु निमार्ण क्षेत्रमा कम्तिमा १० बर्षको अनुभव भएको
- उक्त कम्पनिमा सूचना तथा संचार सामाग्री निमार्णको लागि विभिन्न विषयमा आवश्यक दक्ष जनशक्तिहरु (बुँदा ८ अनुसारका) भएको

8. आवश्यक मानव श्रोत

क्र. स.	विज्ञ	संख्या	गर्नुपर्ने कार्य	सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुभव	योग्यता
१	टोली प्रमुख	१	सूचना तथा संचार सामाग्री निर्माणको योजना, कार्यान्वयन र सम्प्रेसणको नेतृत्व र सफलता पूर्वक सम्पन्न गर्ने	१० वर्ष	सम्बन्धित कुनै विषयमा स्नात्कोत्तर गरेको
२	प्रिन्ट/ ग्राफिक्स डिजाईनर	२	Infographics र Brochure का लागी ग्राफिक्स डिजाईन गरि प्रिन्ट गर्न तयार गर्ने	५ वर्ष	सम्बन्धित विषयमा स्नातक गरी, ग्राफिक्स डिजाईन सम्बन्धि तालिम गरेको
३	भिडियो एनिमेटर/ डिजाईनर	२	Short Animated Video का लागी भिडियो एनिमेसन डिजाईन गरि सम्प्रेसन गर्न तयार गर्ने	५ वर्ष	सम्बन्धित विषयमा स्नातक गरी, भिडियो डिजाईन सम्बन्धि तालिम गरेको
४	सामाग्री लेखक, प्रुफ राईटर	१	Short Animated Video, Radio PSA र प्रिन्ट सामाग्रीको लेखन समाग्री	३ वर्ष	सम्बन्धित कुनै विषयमा स्नात्कोत्तर गरेको
५	मिडिया पर्सन	१	Short Video, TV/ Radio PSA लागायत अन्य सूचना तथा संचार सामाग्रीको निर्माण सफलतापूर्वक सम्प्रेषण गर्ने	५ वर्ष	सम्बन्धित कुनै विषयमा स्नात्कोत्तर गरेको
६	सूचना प्रविधी विज्ञ	१	Development of Online Knowledge Management Portal	५ वर्ष	सम्बन्धित कुनै विषयमा स्नात्कोत्तर गरेको
७	स्थानीय शासन विज्ञ	१	सूचना तथा संचार सामाग्री निर्माणको विषयवस्तु छनौट, लेखन सामाग्रीको सम्पादन, र सामाग्री कार्यान्वयन र सम्प्रेषण सफलता पूर्वक सम्पन्न गर्ने	१० वर्ष	सान्दर्भिक कुनै विषयमा स्नात्कोत्तर गरेको

अनुसुची १: अध्ययन गर्नुपर्ने मुख्यमुख्य दस्तावेजहरु

- संवैधानिक प्रावधानहरू
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- नेपाल सरकारको १५ औ राष्ट्रिय योजना
- दिगो विकास लक्ष्यहरु र नेपालको प्रतिबद्धता
- PLGSP कार्यक्रम दस्तावेज
- नेपालमा संघीयता कार्यान्वयनका लागि आवश्यक क्षमताको लेखाजोखा
- नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरु
- नेपाल सरकारले विकास र सुशासनको विषयमा गरेका विभिन्न अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरु